

SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A MUNICIPIULUI CHIȘINĂU ÎN ANUL 2022

Situația social-economică a municipiului Chișinău în anul 2022

Chișinău, 2023

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Oleg CARA Președintele colegiului de redacție, Director general

Aurelia SPĂTARU, Iurie MOCANU, Lilia RACU, Natalia ȘARAGOV, Larisa PLUGARU

Publicația cuprinde informații vizând situația-social economică a municipiului Chișinău pentru anul 2022 în comparație cu anul precedent, utile pentru publicul larg, precum și factorilor de decizie pentru dezvoltarea politicilor sociale și economice ale municipiului.

PREFAȚĂ

Publicația conține informații statistice privind situația economică, socială și demografică a municipiului Chișinău.

Actuala ediție este structurată în 11 capitole, care cuprind informații din diverse domenii: situația demografică, sănătate, turism, infraționalitate, agricultură, industrie, investiții în active imobilizate, construcții, transporturi.

Datele privind unii indicatori sunt provizorii și în edițiile ulterioare pot fi rectificate conform precizărilor parvenite de la entitățile raportoare. Respectiv, unele date sunt precizate în comparație cu cele publicate în edițiile anterioare.

CUPRINS

1. Sumar.....	3
2. Situația demografică.....	4
3. Sănătate	5
4. Turism	6
5. Infracționalitate	9
6. Agricultură.....	10
7. Industrie.....	11
8. Investiții în active imobilizate	12
9. Construcții	13
10. Transporturi	14
11. Precizări metodologice.....	15

Simboluri folosite:

- = evenimentul nu a existat
- c = date confidențiale

1. Sumar

În anul 2022 **situația demografică** a scăzut la toate nivelele, ca rezultat a diminuării natalității (-5,2%), mortalității (-27,6%), nupțialității (-6,3%) și divorțialității (-2,4%) comparativ cu anul precedent.

În anul 2022 **câștigul salarial mediu lunar nominal brut** la unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare care au sediul central în municipiul Chișinău a constituit 12486,5 lei, fiind cu 18,6% mai mare decât media pe țară (10529,1 lei). Comparativ cu anul 2021 câștigul salarial a crescut cu 15,7% sau cu 1695,4 lei.

Indicele cifrei de afaceri în industrie în anul 2022 a fost în creștere cu 22,0% comparativ cu anul precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 20431,2 mil. lei, micșorându-se cu 14,2% față de anul 2021. Sursa principală de finanțare a investițiilor au fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea căroră a constituit 65,5%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în anul 2022 a însumat 2611,2 mil. tone-km, cu 4,6% mai mult decât cel înregistrat în anul precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 8167,2 mii tone, majorându-se cu 17,2% comparativ cu anul 2021.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 45,8 mil. pasageri, majorându-se cu 51,6% față de anul trecut.

Tabelul 1.1. *Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în anul 2022*

	Valoarea absolută	În % față de 2021
Născuți-vii, persoane	6 678	94,8
Decedați, persoane	6 633	72,4
Căsătorii	4 693	93,7
Divorțuri	2 400	97,6
Câștigul salarial mediu lunar ¹ , lei	12 486,5	115,7
Valoarea producției industriale ² , mil. lei (în prețuri curente)	36 197,42	103,0
Investiții în active imobilizate, mil. lei	20 431,2	85,8
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	2 611,2	104,6
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	8 167,2	117,2
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	1 360,1	146,7
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri	45 797,6	151,6

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care își au sediul central în mun. Chișinău.

² Datele se prezintă pe cercul de întreprinderi cu activitate principală de industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară: cu >20 angajați - exhaustiv, 4-19 angajați – eșantion

2. Situația demografică¹

Evoluția proceselor demografice în anul 2022 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației.

Tabelul 2.1. Mișcarea naturală a populației

	2021	2022 ²	2022 în % față de 2021
Născuți-vii, persoane	7 042	6 678	94,8
Decedați, persoane	9 158	6 633	72,4
din care, copii sub 1 an	49	43	87,8
Sporul natural	-2 116	45	-
Căsătorii	5 011	4 693	93,7
Divorțuri	2 458	2 400	97,6

Conform datelor provizorii în anul 2022 au fost înregistrați 6678 născuți-vii, cu 5,2% mai puțin comparativ cu anul precedent, rata natalității constituind 9,9 născuți-vii la 1000 locuitori.

Numărul persoanelor decedate a fost de 6633, cu 27,6% mai puțin comparativ cu anul 2021, rata mortalității constituind 9,8 decedați la 1000 locuitori. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 12,2%, fiind de 43 persoane.

Prin urmare, scăderea naturală în mărime de 2116 persoane înregistrată în anul 2021 s-a schimbat în sporul natural pozitiv – 45 persoane în anul 2022.

În anul 2022 au fost înregistrate 4693 căsătorii, numărul acestora s-a micșorat cu 6,3% în comparație cu anul 2021, rata nupțialității constituind 6,9 căsătorii la 1000 locuitori. Conform hotărârilor judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 2400, micșorându-se cu 2,4% față de anul 2021, revenind în medie 3,5 divorțuri la 1000 locuitori.

Tabelul 2.2. Migrația internă, pe medii și sectoare, în anul 2022

	Numărul de sosiri în:		Numărul de plecări din:		Sporul migratoriu în:	
	localități urbane	localități rurale	localități urbane	localități rurale	localități urbane	localități rurale
Total, persoane <i>inclusiv:</i>	10 528	920	5 405	513	5 123	407
Sectorul Botanica	2 151	126	1 300	122	851	4
Sectorul Buiucani	2 499	133	1 078	74	1 421	59
Sectorul Centru	2 174	-	964	-	1 210	-
Sectorul Ciocana	1 434	289	997	146	437	201
Sectorul Rîscani	2 270	372	1 066	171	1 204	407

Conform datelor furnizate de către Agenția Servicii Publice din Registrul de Stat al Populației, în anul 2022, în municipiul Chișinău au sosit 11448 persoane și au plecat 5918 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 5530 persoane.

¹ Datele sunt prezentate conform ultimului domiciliu, după data evenimentului

² Date provizorii

3. Sănătate

Conform datelor Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, morbiditatea populației prin unele boli infecțioase în anul 2022 în municipiul Chișinău a înregistrat o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire prin: gripă; scarlatină; escherichioze; varicelă; intoxicații și toxicoinfecții alimentare provocate de agenți nedeterminați; infecții intestinale acute provocate de agenți nedeterminați; enterite, colite, gastroenterite provocate de agenți determinați; scabie; infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple; hepatită virală C cronică primar depistată.

Tabelul 3.1. Morbiditatea populației prin principalele boli infecțioase, în anul 2022

	Total, cazuri	În % față de 2021
Escherichioze	215	500,0
Enterite, colite, gastroenterite provocate de agenți determinați	454	159,9
Intoxicații și toxicoinfecții alimentare provocate de agenți nedeterminați	1 074	243,0
Infecții intestinale acute provocate de agenți nedeterminați	3 704	188,6
Tuberculoza organelor respiratorii	280	106,9
Scarlatină	523	581,1
Sifilis	436	93,0
Infecție gonococică acută și cronică	192	83,5
Varicelă	3 566	328,1
Hepatită virală B cronică fără Delta antigen primar depistată	91	71,1
Hepatită virală C cronică primar depistată	225	128,6
Infecția cu virusul imunodeficienței umane (HIV)	177	119,6
Infecție enterovirală	595	39,0
Pediculoză	116	114,9
Scabie	156	152,9
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	121 318	147,9
Pneumonii, bronhopneumonii acute	35 905	92,5
Gripă	632	1 504,9
Infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19)	79 108	101,9

4. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în anul 2022 au fost frecventate de 221,0 mii turiști sau de 2,1 ori mai mult comparativ cu anul 2021.

Tablelul 4.1. Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în anul 2022

	2022		2022 în % față de 2021	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	221 040	144 968	209,8	236,1
din care:				
Hoteluri și moteluri	145 935	118 971	194,4	218,8
Cămine pentru vizitatori	7 813	2 306	303,7	-
Pensiuni turistice și agroturistice	13 026	6 588	250,3	280,9
Structuri de întremare	6 287	97	124,2	159,0
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	42 093	17 006	241,5	369,3
Tabere de vacanță	5 886	-	-	-

Ponderi mai însemnate în numărul total de vizitatori străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit celor sosiți din Ucraina (46,0%), România (15,8%), S.U.A (5,4%), Federația Rusă (3,6%), Turcia (3,3%), Italia (2,1%), Germania (1,9%).

Tablelul 4.2. Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, în anul 2022

	2022		2022 în % față de 2021	
	total, înnoptări	din care, nerezidenți	total, înnoptări	din care, nerezidenți
Total	733 525	370 855	189,9	265,2
din care:				
Hoteluri și moteluri	382 323	322 645	203,8	257,3
Cămine pentru vizitatori	74 196	2 596	108,2	-
Pensiuni turistice și agroturistice	25 799	14 512	282,4	284,9
Structuri de întremare	98 825	1 372	116,0	164,1
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	99 963	29 730	279,9	349,1
Tabere de vacanță	52 419	-	-	-

În anul 2022 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 733,5 mii înnoptări ale turiștilor, din care 362,7 mii ale cetățenilor moldoveni (49,4% din total înnoptări) și 370,8 mii înnoptări ale nerezidenților (50,6%).

Durata medie de zile de ședere a unui turist în structurile de primire turistică colective, în anul 2022 a constituit 4,3 zile, din care la hoteluri și moteluri – 3,6 zile, cămine pentru vizitatori – 10,5 zile, pensiuni turistice și agroturistice – 3,0 zile, structuri de întremare – 16,7 zile, structuri de odihnă – 3,4 zile, tabere de vacanță – 9,9 zile.

În anul 2022 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 364,4 mii turiști și excursioniști sau cu 53,2% mai mult față de anul 2021. Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor în perioada de raport s-a cifrat la 28,6 mii persoane, majoritatea (92,4% din total) călătorind în scopuri de odihnă, recreere și agrement. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în perioada de raport, a totalizat 280,6 mii persoane, fiind în creștere cu 63,5% comparativ cu anul 2021.

Tabelul 4.3. Numărul de turiști și excursioniști, participanți la turismul organizat de agențiile de turism și turooperatori, după scopul vizitelor, în anul 2022

	2022		2022 în % față de 2021	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	364 433	1 872 404	153,2	154,5
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	28 649	20 967	120,0	187,7
din care, în scopuri de:				
afaceri și profesionale	863	2 354	60,3	75,4
odihnă, recreere și agrement	26 484	8 459	118,0	105,2
alte scopuri	1 302	10 154	-	-
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	280 626	1 818 437	163,5	156,1
din care, în scopuri:				
afaceri și profesionale	447	2 239	82,8	103,4
odihnă, recreere și agrement	279 780	1 812 717	164,0	156,6
tratament	399	3 481	89,9	67,7
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	55 158	33 000	130,2	93,0

Numărul turiștilor străini sosiți și a turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor din mun. Chișinău se prezintă astfel:

Tabelul 4.4. Numărul turiștilor străini sosiți și a turiștilor moldoveni plecați în străinătate, pe țări, în anul 2022

	Turiști străini sosiți		Turiști moldoveni plecați	
	2022	2021	2022	2021
Total	28 649	23 869	280 626	171 611
din care:				
Austria	87	781	562	437
Bulgaria	10	23	41 854	28 321
Egipt	-	-	29 308	39 864
Emiratele Arabe Unite	-	c	1 635	1 115
Federația Rusă	1 249	3 689	178	531
Franța	1 359	52	798	299
Germania	77	247	1 044	150
Grecia	49	-	12 920	6 017
Israel	159	24	423	321
Italia	4 968	2 409	1 568	447
Polonia	551	4 147	678	7
Republica Cehă	32	20	898	191
România	10 046	8 399	31 825	4 459
S.U.A.	1 494	56	42	23
Turcia	148	89	143 619	78 785
Ucraina	7 327	18	2 629	279
Alte țări	1 093	3 914	10 645	10 365

În perioada de raport, numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor din municipiul Chișinău a fost de 9,8 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți.

5. Infraționalitatea

Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în anul 2022 numărul infracțiunilor înregistrate în municipiul Chișinău a constituit 8409 cazuri, sau cu 5,5% mai mult față de anul 2021. Infracțiunile săvârșite pe teritoriul municipiului constituie 31,3% din numărul total de infracțiuni înregistrate pe teritoriul țării. Din numărul total de infracțiuni înregistrate, 14,6% constituie infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave. În luna decembrie a anului 2022 au fost înregistrate 755 infracțiuni.

Tabelul 5.1. *Infracțiuni înregistrate, pe categorii, în anul 2022*

	Total, cazuri	În % față de 2021
Infracțiuni înregistrate - total	8 409	105,5
inclusiv:		
Excepțional de grave, deosebit de grave și grave	1 227	78,1
Mai puțin grave	5 758	120,0
Ușoare	1 424	89,1

Cele mai răspândite infracțiuni înregistrate în anul 2022 au fost infracțiunile contra patrimoniului, au fost înregistrate 5597 cazuri. Ponderea infracțiunilor contra patrimoniului în total infracțiuni înregistrate a constituit 66,6%.

Conform datelor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, în anul 2022 pe teritoriul municipiului au fost înregistrate 313 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 25393,1 mii lei. Numărul incendiilor comparativ cu anul 2021 s-a majorat cu 1,0%.

6. Agricultură

Fitotehnie. Roada medie la 1 hectar a principalelor culturi agricole în întreprinderile agricole (inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste), în anul 2022 (date preliminare), se caracterizează prin următoarele date:

Tabelul 7.1. Roada medie a culturilor agricole în întreprinderile agricole (inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier) mari¹) în anul 2022

	Chintale la 1 hectar	În % față de 2021
Cereale și leguminoase boabe (fără porumb) - total	21,1	49,4
din care:		
grâu de toamnă și primăvară ²	23,0	47,9
orz de toamnă și primăvară ²	16,6	43,2
leguminoase boabe – total ²	11,3	42,6
Rapiță²	17,2	57,9
Cartofi	157,2	124,4
Legume de câmp	155,2	206,1
Fructe sămânțoase	80,8	105,4
Fructe sâmburoase	24,7	32,2
Struguri	44,2	170,0

¹ Gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste

² În masă după finisare

Zootehnie. În anul 2022, în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale, în raport cu anul precedent a scăzut producția (creșterea în masă vie) a vitelor și a păsărilor cu 33,5%; producția de lapte și producția de ouă au crescut, respectiv cu 50,3% și 22,8%.

La 1 ianuarie 2023 față de data respectivă a anului trecut efectivul de animale în gospodăriile de toate categoriile a scăzut, ca rezultat a diminuării efectivului atât în întreprinderile agricole, cât și în gospodăriile populației, cu excepția efectivului de vaci în întreprinderile agricole și în gospodăriile populației.

Tabelul 7.2. Efectivul de animale pe principalele specii

	La 1 ianuarie 2023		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de 1 ianuarie 2022	
Bovine - total	762	91,9	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ³	72	98,6	9,4
gospodăriile populației	690	91,3	90,6
din ele vaci – total	517	101,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ³	61	108,9	11,8
gospodăriile populației	456	100,7	88,2
Porcine - total	1 033	91,3	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ³	6	20,7	0,6
gospodăriile populației	1 027	93,1	99,4
Ovine și caprine - total	3 397	80,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ³	19	23,8	0,6
gospodăriile populației	3 378	81,7	99,4
Păsări - total	186 713	90,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ³	186 713	90,4	100,0

³ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

7. Industrie

În anul 2022 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială** s-a majorat cu 3,0%, ca urmare a creșterii producției industriale a industriei prelucrătoare (+4,1%). Totodată s-a înregistrat o descreștere la producția a industriei extractive (-8,8%) și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-32,0%).

Tabelul 7.1. *Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei*

	2022 în % față de 2021
Industrie, total	103,0
Industria extractivă	91,2
Industria prelucrătoare	104,1
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	68,0

În anul 2022 **indicele cifrei de afaceri în industrie** a fost în creștere cu 22,0% comparativ cu anul precedent.

8. Investiții în active imobilizate¹

În anul 2022, conform datelor preliminare, au fost realizate **investiții în active imobilizate** în valoare de 20,4 miliarde lei sau cu 14,2% (în prețuri comparabile) mai puțin față de anul 2021.

În anul 2022 **investițiile în imobilizări corporale** au constituit 19,7 miliarde lei, fiind în descreștere cu 14,9% față de anul 2021. **Investițiile în imobilizări necorporale** au constituit 747,3 milioane lei sau cu 9,4% mai mult față de anul 2021.

Tabelul 8.1. Investiții în active imobilizate în anul 2022

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		2021	total
Investiții în active imobilizate – total	20 431,2	85,8	100,0
Imobilizări necorporale	747,3	109,4	3,7
Imobilizări corporale	19 683,9	85,1	96,3
din care:			
clădiri rezidențiale	3 620,7	98,9	17,7
clădiri nerezidențiale	3 387,0	87,9	16,6
construcții ingineresti	4 227,4	68,7	20,7
mașini și utilaje	5 058,2	89,5	24,8
mijloace de transport	2 178,5	87,4	10,7
alte imobilizări corporale	1 212,1	85,9	5,8

În anul 2022 față de a anul precedent, volumele investițiilor la imobilizările corporale au scăzut la toate categoriile cum ar fi clădiri rezidențiale (-1,1%), clădiri nerezidențiale (-12,1%), mașini și utilaje (-10,5%), mijloace de transport (-12,6%), construcții ingineresti (-31,3%).

¹ Datele se prezintă pe cercul de entități cu 5 și mai mulți salariați.

9. Construcții

Autorizații de construire. În anul 2022 s-au eliberat 1311 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în scădere cu 29,6% față de anul 2021.

În anul 2022 s-au eliberat 1118 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale, în scădere cu 33,8% față de anul 2021. Din totalul autorizațiilor de construire eliberate pentru clădiri 61,9% sunt pentru zona rurală.

Tabelul 9.1. *Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în anul 2022*

	Total, număr	În % față de:	
		2021	total
Total	1 311	70,4	100,0
<i>din care pentru clădiri:</i>			
rezidențiale	1 118	66,2	85,3
nerezidențiale	193	112,2	14,7
<i>din total, în:</i>			
mediul urban	499	39,3	38,1
mediul rural	812	137,4	61,9

Locuințe date în exploatare. În anul 2022 au fost date în exploatare 2184 locuințe (apartamente și case de locuit individuale) sau 30,4% față de anul 2021. Suprafața totală a locuințelor date în exploatare în anul 2022 a constituit 187,1 mii m² sau cu 64,2% mai puțin față de anul 2021.

În anul 2022, în mediul urban au fost date în exploatare 1923 locuințe, ceea ce constituie 88,0% din total locuințe date în exploatare.

Tabelul 9.2. *Locuințe date în exploatare*

	2022	2021	2022 în % față de 2021
Locuințe - total, unități	2 184	7 175	30,4
apartamente	1 639	6 507	25,2
case de locuit individuale	545	668	81,6
<i>din total în:</i>			
mediul urban	1 923	6 707	28,7
mediul rural	261	468	55,8
Suprafața totală, m²	187 145	523 454	35,8
apartamente	119 215	444 234	26,8
case de locuit individuale	67 930	79 220	85,7
<i>din total în:</i>			
mediul urban	155 601	477 146	32,6
mediul rural	31 544	46 308	68,1

10. Transporturi

În anul 2022 cu autobuze și microbuze au fost transportați 45,8 milioane pasageri, în creștere cu 51,6% față de anul 2021 sau 57,6% din numărul total de pasageri transportați în ansamblu pe țară. Parcursul pasagerilor a constituit 1360,1 mil. de pasageri-km, cu 46,7% mai mult comparativ cu anul 2021.

Tabelul 10.1. *Pasageri transportați și parcursul pasagerilor în anul 2022*

	2022	În % față de 2021	Informativ: 2021 în % față de 2020
Pasageri transportați, mii pasageri	45 797,6	151,6	103,9
Parcursul pasagerilor, mil. pasageri-km	1 360,1	146,7	112,9
Distanța medie de transport a unui pasager în transportul public, km	29,7	96,8	108,7

În anul 2022 întreprinderile de transport rutier au transportat 8,2 milioane tone de mărfuri, cu 17,2% mai mult față de anul precedent sau 48,4% din volumul total de mărfuri transportate în ansamblu pe țară.

Tabelul 10.2. *Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport, în anul 2022*

	2022	În % față de 2021	Informativ: 2021 în % față de 2020
Mărfuri transportate, mii tone	8 167,2	117,2	118,4
Parcursul mărfurilor, mil. tone-km	2 611,2	104,6	118,3
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderi de transport, km	319,7	89,3	100,0

În anul 2022 parcursul mărfurilor a totalizat 2611,2 milioane tone-km, fiind în creștere cu 4,6%, comparativ cu anul precedent.

11. Precizări metodologice

Spor natural – reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților în perioada de referință. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unui teritoriu.

Câștigul salarial mediu lunar brut reprezintă raportul dintre sumele brute calculate salariaților în perioada de referință (indiferent pentru ce perioadă se cuvin) către numărul mediu al salariaților și numărul de luni din perioada de referință. Datele cuprind unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care își au sediul central în municipiul Chișinău.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire a populației, înregistrate în perioada de referință, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Durata medie de înoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, specializați în achiziționarea de pachete turistice de la turooperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turooperatorii sunt agenții economici, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de agenți economici, care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infrațiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Indicele producției industriale măsoară evoluția rezultatelor activităților cu caracter industrial de la o perioadă la alta, acesta fiind un indice de volum.

Indicele cifrei de afaceri în industrie caracterizează situația economică și este utilizat la evaluarea tendințelor curente ale vânzărilor, și prin urmare, la sesizarea fluctuațiilor pieței. Indicele cifrei de afaceri în industrie oferă informații referitoare la perspectivele viitoare, la necesitatea și posibilitatea finanțării investițiilor dorite și la cheltuielile de exploatare.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Investițiile în active imobilizate reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea, procurarea și reproducerea imobilizărilor necorporale și imobilizărilor corporale.

Active imobilizate – active deținute pentru a fi utilizate pe o perioadă mai mare de un an în activitatea entității sau pentru a fi transmise în folosință terților.

Imobilizările necorporale includ invenții, mărci, licențe, know-how-uri, francize, programe informatice, desene și modele industriale, website-uri, drepturi de utilizare a imobilizărilor corporale primite sub formă de aport la capitalul social, alte imobilizări necorporale.

Imobilizările corporale includ mijloace fixe: clădiri rezidențiale și nerezidențiale, construcții inginerești, instalații de transmisie, mașini, utilaje, mijloace de transport și alte mijloace fixe; terenuri; resurse minerale; active biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

© Biroul Național de Statistică
al Republicii Moldova
MD-2019 Chișinău, str. Grenoble 106,
Republica Moldova
Tel.: (373 22) 40 30 00
e-mail: moldstat@statistica.gov.md
<https://www.statistica.gov.md>